

204142 - Allah'ın haram kıldığı ayın (Muharrem'in) fazîleti

Soru

Muharrem ayının fazîleti nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'adır. Salât ve selâm, Nebilerin sonuncusu ve rasûllerin efendisi, Nebimiz Muhammed'e, onun âile halkına ve ashâbına olsun.

Şüphesiz ki Allah'ın ayı Muharrem, büyük ve mübârek bir aydır. Muharrem ayı, hicrî senenin ilk ayı ve haram ayların birisidir.

Nitekim Allah Teâlâ haram aylar hakkında şöyle buyurmuştur:

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ [سورة التوبة الآية: 36]

"Şüphesiz, Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günkü hükmünde (ve Levh-i Mahfuz'da yazılı olduğu), ayların sayısı on iki ay olup bunlardan dördü haram aylardır. İşte dosdoğru dîn budur. O halde bunlarda nefislerinize zulmetmeyin. Müşrikler nasıl sizinle topyekün savaşıyorlarsa, siz de onlarla topyekün savaşın ve bilin ki Allah, (desteği ve yardımı ile) takvâ sahipleriyle beraberdir." (Tevbe Sûresi: 36)

Ebu Bekra'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

الزَّمَانُ قَدْ اسْتَدَارَ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ، السَّنَةُ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا، مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ، ثَلَاثٌ مَتَوَالِيَاتٌ: ذُو الْقَعْدَةِ وَذُو الْحِجَّةِ وَالْمَحَرَّمِ وَرَجَبٌ مُضَرَ الَّذِي بَيْنَ جُمَادَى وَشَعْبَانَ. [متفق عليه]

"Zaman,Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı gündeki sıraya göre sürüp gitmiştir (o da her yılın on iki ay, her ayın da yirmi dokuz ilâ otuz gün arasında olmasıdır). (Kamerî) yıl, on iki aydır. Bunlardan dördü haram aylardır. Üçü birbiri ardınca gelir. (Bu aylar:) Zilkâde, Zilhicce, Muharrem ve Cumâdâ ile Şa'ban arasındaki Receb Mudar'dır." (Buhârî, hadis no: 4662. Müslim, hadis no: 1679)

Muharrem'in böyle adlandırılmasının sebebi; haram bir ay olmasından ve haram olduğunu tekid etmek içindir.

[فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ ...] سورة التوبة من الآية: 36 ...

"...Yani bu haram aylarda nefislerinize zulmetmeyin. Çünkü bu aylarda işlenen günah, diğer aylarda işlenen günahattan daha büyüktür... " (Tevbe Sûresi: 36)

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o, Allah Teâlâ'nın şu emrini tefsir ederken şöyle demiştir:

[فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ ...] سورة التوبة من الآية: 36 ...

"...Yani bu haram ayların hepsinde nefislerinize zulmetmeyin. Sonra Allah Teâlâ (bu âyette on iki aydan) dört ayı ayrı tutmuş, bu ayları haram kılmış, haramlıklarını yüceltmış, bu aylarda işlenen günahı, salih ameli ve ecir daha büyük saymıştır."

Katâde de bu âyetin tefsirinde şöyle demiştir:

"...Yani bu aylarda nefislerinize zulmetmeyin. Çünkü haram aylarda yapılan zulüm, -ki zulüm her hâlükârda büyük günahdır-, günah bakımından diğer aylarda yapılan zulümden daha büyüktür.Fakat Allah Teâlâ dilediği emrini yüceltir."

Katâde devamla şöyle demiştir:

"Şüphesiz ki Allah Teâlâ, kulları arasından seçkin kimseleri seçmiştir. Nitekim;

- Melekler arasından elçileri seçmiştir...

- İnsanlar arasından elçileri (rasûller) seçmiştir...
- Sözler arasından zikrini seçmiştir...
- Yeryüzünden mescitleri seçmiştir..
- Aylar arasından Ramazan ve haram ayları seçmiştir...
- Günler arasından Cuma gününü seçmiştir...
- Geceler arasından Kadir gecesini seçmiştir...

O halde Allah Teâlâ'nın yücelttiğini siz de yüceltin, O'nun tâzim gösterdiklerine siz de tâzim gösterin.Çünkü anlayış ve akıl sahipleri, Allah Teâlâ'nın yücelttiği ve tâzim gösterdiği şeylerden başkasını yüceltmez ve tâzim göstermez." (İbn-i Kesir Tefsiri; Tevbe Sûresi: 36, âyetin tefsirinin özeti)

Muharrem ayında çokça nâfile oruç tutmanın fazîleti:

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[أَفْضَلُ الصِّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ اللَّهِ الْمُحَرَّمِ، وَأَفْضَلُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ صَلَاةُ اللَّيْلِ.] [روا مسلم]

"Ramazan'dan sonra en fazîletli oruç, Allah'ın Muharrem ayı orucudur. Farz namazlardan sonra en fazîletli namaz ise, gece namazıdır." (Müslim; hadis no: 1163)

Hadiste geçen (شَهْرُ اللَّهِ) (Allah'ın ayı); ay lafzının Allah'a izâfe edilmesi (Allah'ın ayı denilmesi), tâzim babındandır.

Molla Ali el-Karî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Görünen o ki burada Muharrem ayı orucundan kasıt; Muharrem ayının tamamında oruç tutulmasıdır."

Fakat Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olduğuna göre o, Ramazan ayından başka hiçbir ayın tamamında oruç tutmamıştır. Bu zikredilen hadis, Muharrem ayında çokça oruç tutmaya teşvik etmek içindir. Yoksa ayın tamamını oruç tutmaya teşvik etmek için değildir.

Yine Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olduğuna göre o, Şaban ayında çokça oruç tutardı. Sanırım Allah Teâlâ, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e, Muharrem ayı orucunun fazîletini, hayatının sonunda onu tutmadan önce vahyettiştir." (İmam Nevevî; Sahih-i Müslim Şerhi)

Allah Teâlâ dilediği zamanı ve mekânı seçer (diğerlerinden üstün tutar):

el-İzz b. Abdusselâm -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Mekânların ve zamanların üstün tutulması iki türlüdür:

Birincisi: Dünyevî bakımdan üstün tutulması.

İkincisi: Dînî bakımdan üstün tutulmasıdır ki bu, Allah Teâlâ'ya âittir. Allah Teâlâ, üstün tuttuğu bu mekân ve zamanlarda amel işleyen kullarına, ecirlerini üstün tutmak sûretiyle onlara cömertlikte bulunur.

Tıpkı orucun bütün aylarda üstün tutulması gibi. Aynı şekilde Âşûrâ günü orucunun üstün tutulması gibi.

Âşûrâ günü orucunun fazîleti, Allah Teâlâ'nın o gündeki cömertliğine, lütuf ve ihsanına bağlıdır." (Kavâidu'l-Ahkâm; c: 1, s: 38)

Allah Teâlâ, Nebimiz Muhammed'e, âile halkına ve ashâbına salât ve selâm eylesin.